

NAP

Hannák Judit
1042 Budapest, Petőfi u. 24., IX/27.
E-mail: nap@mcse.hu, tel.: +36-30-542-6880

HOLD

Görgei Zoltán
MCSE, 1300 Budapest, Pf. 148.
Tel.: +36-20-565-9679, E-mail: hold@mcse.hu

BOLYGÓK

Kiss Áron Keve
2600 Vác, Báthori u. 15.
E-mail: bolygok@mcse.hu

ÜSTÖKÖSÖK, KISBOLYGÓK

Sárnecky Krisztián
1131 Budapest, Göncöl u. 43. XIV. lh. II/11.
Tel.: +36-20-984-0978, E-mail: sky@mcse.hu

METEOROK

Sárnecky Krisztián
1131 Budapest, Göncöl u. 43. XIV. lh. II/11.
Tel.: +36-20-984-0978, E-mail: sky@mcse.hu

FEDÉSEK, FOGYATKOZÁSOK

Szabó Sándor
9400 Sopron, Szellő u. 27.
Tel.: +36-20-485-0040, E-mail: castell.nova@chello.hu

KETTŐCSILLAGOK

Szklénár Tamás
5551 Csabacsúd, Dózsa Gy. u. 41.
E-mail: szklenartamas@gmail.com

VÁLTOZÓCSILLAGOK

Kiss László, Kovács István, Jakabfi Tamás
MCSE, 1300 Budapest, Pf. 148.
E-mail: vcpsz@mcse.hu, Tel.: +36-30-491-1682

MÉLYÉG-OBJEKTUMOK

Sánta Gábor
MCSE, 1300 Budapest, Pf. 148.
E-mail: melyeg@mcse.hu

SZABADSZEMES JELENSÉGEK

Landy-Gyebnár Mónika
8200 Veszprém, Lóczy L. u. 10/b.
E-mail: moon@vnet.hu

CSILLAGÁSZATI HÍREK

Molnár Péter
MCSE, 1300 Budapest, Pf. 148.
E-mail: mpt@mcse.hu

CSILLAGÁSZATTÖRTÉNET

Keszthelyi Sándor
7625 Pécs, Aradi vértanúk u. 8.
Tel.: (72) 216-948, E-mail: keszthelyi.sandor@pte.hu

A TÁVCSÖVEK VILÁGA

Kurucz János
5440 Kunszentmárton, Tiszakürti u. 412.
E-mail: sidius4@gmail.com

DIGITÁLIS ASZTROFOTÓZÁS

Fűrész Gábor
8000 Székesfehérvár, Pozsonyi út 87.
E-mail: gfuresz@cfa.harvard.edu, Tel.: (21) 252-6401

meteor

Az észlelések beküldési határideje minden hónap 6-ai! Kérjük, a megfigyeléseket közvetlenül rovatvezetőinkhez küldjék elektronikus vagy hagyományos formában, ezzel is segítve a Meteor összeállítását. A képek formátumával kapcsolatos információk a meteor.mcse.hu honlapon megtalálhatók. Ugyanitt letölthetők az egyes rovatok észlelőlapjai.

Az észlelések online-feltöltése: eszlelesek.mcse.hu

Észlelési rovatainkban alkalmazott gyakoribb rövidítések:

CM	centrálmeridián
Ha	H-alfa észlelés (Nap)
DF	diffúz kód
GH	gömbhalmaz
GX	galaxis
NY	nyílthalmaz
PL	planetáris kód
SK	sötét kód
DC	a kóma sűrűsödésének foka (üstökösöknél)
DM	fényességkülönbség
EL	elfordított látás
É, D, K, Ny	észak, dél, kelet, nyugat
KL	közvetlen látás
LM	látómező (nagyság)
m	magnitúdó
öh	összehasonlító csillag
PA	pozíciószám
S	látszó szögtávolság (kettőscsillagok)

Műszerek:

B	binokulár
DK	Dall–Kirkham-távcső
L	lencsés távcső (refraktor)
M	monokulár
MC	Makszutov–Cassegrain-távcső
SC	Schmidt–Cassegrain-távcső
RC	Ritchey–Chrétien-távcső
T	Newton-reflektor
Y	Yolo-távcső
F	fotoobjektív
sz	szabadszemes észlelés

HIRDETÉSI DÍJAINK:

Hátsó borító: 40 000 Ft
Belső borító: 30 000 Ft,
Belső oldalak: 1/1 oldal 25 000 Ft, 1/2 oldal 12 500 Ft,
1/4 oldal 6250 Ft, 1/8 oldal 3125 Ft.
(Az összegek az áfát nem tartalmazzák!)

Nonprofit jellegű csillagászati hirdetéseket (találkozó, táborok, pályázati felhívások) díjtanulni közlünk.

Tagjaink, előfizetőink apróhirdetéseit – legfeljebb 10 sor terjedelemtől – díjtanulni közöljük.

Az apróhirdetések szövegét írásban kérjük megküldeni az MCSE címére (1300 Budapest, Pf. 148.), fax: (1) 279-0429, e-mail: meteor@mcse.hu. A hirdetések tartalmáért szerkesztőségünk nem vállal felelősséget.

Szupernóva-tavas

A tavaszi esték kötelező látványossága az Ursa Maior híres galaxispárosa, az M81 és az M82. Sötét, vidéki égen, közepes nagyítást alkalmazva még éppen elfér a látómezőben a híres páros, egyetlen szempillantással befogható a két, teljesen eltérő karakterű csillagváros. A hónap asztrofotóján is ez a két galaxis látható, érdemes középen kinyitni a Meteort – a látvány lenyűgöző!

Betolakodó az M82-ben! Szitkay Gábor és Koch Barnabás felvételéből csak a „lényeget”, az M82-t mutatjuk meg. A teljes felvétel címlapunkon látható

Az M81 tipikus „galaxis megjelenésű”, a fényes központi vidék körül gyöngyházfényű, elliptikus massa kavarog. De sokat észleltük az M81-et 1993 tavaszán, amikor szupernóva robbant benne – az SN 1993J 10,5 magnitúdós maximális fényességet ért el. A II-es típusú szupernóvát egy spanyol amatőr, F. Garcia fedezte fel, vizuálisan. Akkoriban még így keresték a szupernóvákat az amatőrök. Habár az ilyen típusú felfedezések terén Robert Evans volt a rekorder, egymaga sokszorta több ilyen robbanást fedezett fel, mint összes többi szupernóva-kereső amatőrtársa együttvéve.

Az M82 távcsöves látványa sokkal érdekesebb, mint szomszédjéé. Ahhoz, hogy bármilyen finomabb részletet lássunk egy-egy galaxisban, általában nagyon jó ég és elégséges nagy távcső szükséges. Kivételt képez

ez alól az M82, amelynek központi, legfényesebb területeinek érdekes csomósodásai még közepes távcsövel is szembetűnőek, mi több, még fényszennyezett égen is érdemes rájuk egy-egy pillantást vetni, természetesen nagyobb, 150–200x-os nagyítással. A Polarisban rendszeresen bemutatjuk az M82-t látogatóinknak, pedig itt nincs valami híresen sötét égbolt...

Az M82 mindenkor érdekes távcsöves látványosság, azonban mostanában különösen az, hiszen fokozatosan halványodó csillagrobbanást figyelhetünk meg a galaxisban. Az SN 2014J felfedezésének körülményeiről már hírt adtunk a Meteor januári számában, ugyanitt jól használható észlelőterképet is közöltünk. Az M82 szupernóvját január 21-én fedezte fel egy angol egyetemistából álló észlelőcsoport, de nem rutinszerű keresőprogram eredményeként, hanem véletlenül. Az M82 szupernóvjára január 31-én érte el maximális fényességét 10,5 magnitúdónál. Lapzártakor, február végén már 11,5 magnitúdóra halványodott, de még hónapokig követhető lesz fokozatos halványodása akár 15–20 cm-es amatőrtávcsövekkel is. Fotografikusan természetesen még tovább. Érdekes célpont lehet asztrofotósaink számára is. Vajon ki fogja legutoljára megörökíteni az SN 2014J-t? Ha olyan kitartással készíti felvételeit, mint Szitkay Gáborék (I. a címlapfotót), vagy Éder Iván (I. a képmellékletben a hónap asztrofotóját), még jó ideig nem fog eltűnni szemünk elől az M82 vendégcsillaga. Ugyanilyen érdekes, hogy vajon ki látja utoljára vizuálisan a szupernóvát?

Az év eddigi szakaszában sajnos nagyon kevés derült időnek örvendhettünk, ami az SN 2014J hazai észlelésein is meglátszik. Reméljük, a tavasz végre derült eget hoz, és a Messier-objektumok nézegetése mellett lesz alkalom az M82 titkainak további firkészésére is.

Mizser Attila